

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u vezi sa članom 16., 18. i 28. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 111. sjednici, održanoj dana 01.07.2021. godine,
d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Dokument okvirnog budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2022.-2024. godine.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-11-9363/21
Datum, 01.07.2021. godine
Zenica

DOSTAVLJENO

Ministarstvo finansija,
1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,
1x a/a.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD
2022. - 2024. GODINE**

Zenica, juni 2021. godine

SADRŽAJ

DIO PRVI - UVOD

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

- Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina
- Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini
- Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)
- Odjeljak D. Realni sektor

DIO TREĆI - FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

- Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine
- Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost
- Odjeljak C. Direktni porezi

DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

- Odjeljak A. Indirektni porezi
- Odjeljak B. Porez na dobit
- Odjeljak C. Porez na dohodak

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

- Odjeljak A. Plaće i naknade
- Odjeljak B. Materijalni troškovi
- Odjeljak C. Tekući transferi
- Odjeljak D. Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

POGLAVLJE III. KONSOLIDOVANE OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, OPĆINA/GRADOVA I VANBUDŽETSKIH FONDOVA

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2022.-2024. godine. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2022. - 2024. godine izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za sljedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrta budžeta za 2022. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2023. - 2024. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta, je i da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda na nivou kantona, objedinjujući podatke o fiskalnom stanju Kantona, gradova, općina i vanbudžetskih fondova.

Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona je, u narednim tabelama koristilo projekcije prihoda dostavljene od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara BiH, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, te Federalnog ministarstva finansija, a shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda Zeničko-dobojskog kantona koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovarajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz sljedećih publikacija:

- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – decembar/prosinac 2020. godine,
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za decembar 2020.godine
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“ broj: 189 i 190;
- Federalno ministarstvo finansija, Smjernice ekonomske i fiskalne politike FBiH za period 2022.-2024. godine, Sarajevo, maj 2021. godine;
- Vlada Zeničko-dobojskog kantona, Smjernice ekonomske i fiskalne politike ZDK za period 2022.-2024. godine, Zenica, juni 2021. godine;
- Mjesečni statistički bilten kantoni br: 05-21,

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina

Preliminarni podaci BHAS-a (statistika nacionalnih računa) za K3 2020. godine (treći kvartal) ukazuju na to da su se ova dešavanja u glavnim trgovinskim partnerima i uvođenje „lockdown-a“ izrazito negativno odrazila i na privredna kretanja u Bosni i Hercegovini.

Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a, Bosna i Hercegovina je u periodu januar-septembar 2020. godine zabilježila pad BDP-a od 4,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima, registrirane stope su iznosile K1 2020: 1,7%, K2 2020: -9,3% i u K3 2020: -6,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

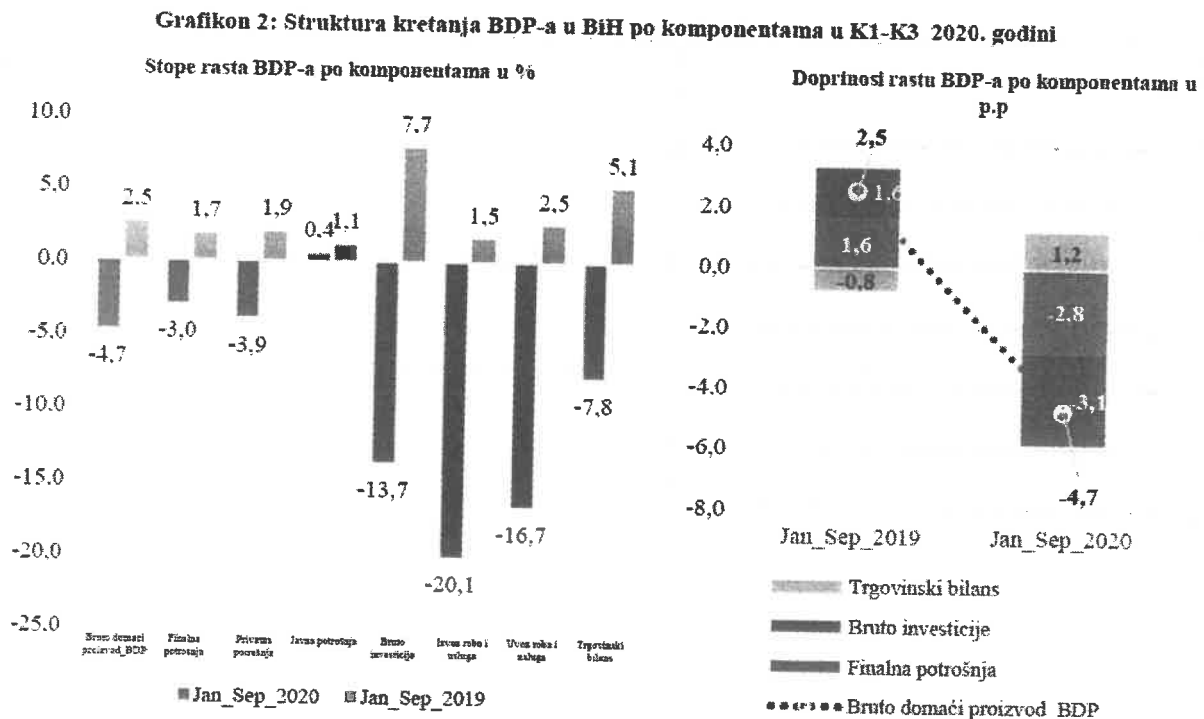
Međutim, vrijedi također istaći da se Bosna i Hercegovina u tom smislu apsolutno ne razlikuje od ostalih zemalja u ovom dijelu svijeta i ako se imaju u vidu razmjere ekonomske krize koja je zahvatila cijeli svijet. S druge strane, ako se posmatra struktura privrednih kretanja u 2020. godine može se konstatovati da je pad BDP-a u Bosni i Hercegovini posljedica istovremenog pada kako agregatne ponude, tako i agregatne tražnje što je osnovno obilježje negativnog ekonomskog utjecaja globalne pandemije virusa Covid-19. Ako se ima u vidu da je Bosna i Hercegovina u vanjskotrgovinskom smislu, gotovo u potpunosti orijentisana ka tržištima zemalja EU i regiona, ne iznenađuje činjenica da je ovaj segment privrede najžešće pogođen krizom koju je izazvala pandemija.

Tako je pad privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima rezultirao slabljenjem izvozne tražnje za bh. izvoznim proizvodima i smanjenjem ukupne vanjskotrgovinske razmjene za oko 1/5 u odnosu na isti period prethodne godine. Prema podacima BHAS-a, Bosna i Hercegovina je u prvih 9 mjeseci 2020. godine zabilježila pad ukupnog izvoza (roba+usluge) od oko 20% u realnom smislu u odnosu na isti period prethodne godine, dok je pad uvoza iznosio oko 17%. Ova dešavanja u vanjskom sektoru odnosno slabljenje agregatne ponude, kao i eskalacija globalne pandemije Covid-19 posljedično su imale negativan utjecaj na sve segmente domaćeg tržišta. Pad fizičkog obima industrijske proizvodnje, smanjenje zaposlenosti, slabiji priliv doznaka građana iz inostranstva, slabija kreditna aktivnost i pad prometa u maloprodaji ukazuju na slabljenje raspoloživog dohotka građana u Bosni i Hercegovini.

Tako je, prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2020. godine, usljed oslabljenog raspoloživog dohotka građana i manjoj sklonosti ka potrošnji, došlo i do pada privatne (domaćinstva) potrošnje od oko 4% u realnom smislu. S druge strane, novonastale okolnosti usljed pandemije virusa Covid-19 zahtijevale su pojačan angažman institucija u Bosni i Hercegovini kroz povećanje izdataka za zaštitu javnog zdravstva i saniranje ekonomskih posljedica krize, što je dovelo do povećanja javne potrošnje od oko 0,4%.

Međutim, ovo povećanje nije ni izbliza dovoljno da bi se iskompenzirali gubici nastali u okviru privatne potrošnje, tako da je pad finalne potrošnje u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2020 godine iznosio 3%, što je praktički značilo i pad BDP-a, obzirom da finalna potrošnja ima zastupljenost sa oko 90% u strukturi BDP-a. Investicije u strukturi BDP-a imaju nešto niži nivo zastupljenosti od oko 18%, što je prilično skromno za zemlju koja teži višem stadiju ekonomskog razvoja kakva je Bosna i Hercegovina. Novonastale okolnosti usljed izbijanja globalne pandemije virusa Covid-19 koje karakteriše neizvjesnost tržišta, pesimistična očekivanja i limitirani izvori finansiranja rezultirali su smanjenjem bruto

investicija od oko 14% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini za period januar septembar 2020. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Izvor: BHAS

Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini

Za 2021. godinu projicira se izlazak iz krize, odnosno oporavak i rast ekonomije na svim nivoima, tj. na globalnom, europskom nivou pa i na nivou Bosne i Hercegovine, usljed stabilizacije u oblasti zdravstvenog sektora u pogledu pandemije.

Međunarodni monetarni fond je u aprilu 2021. godine projicirao rast svjetske ekonomije za 6% u 2021. godini, a u periodu 2022.-2024. godine sporiji rast po prosječnoj stopi 3,6%, te rast ekonomije Bosne i Hercegovine od 3,5% (World economic outlook, april 2021). Rast ekonomije Bosne i Hercegovine za period 2021.-2022. godinu projicira i Svjetska banka i to 2,8% i 3,5%¹. Direkcija za ekonomsko planiranje projicirala je realni rast ekonomije Bosne i Hercegovine u 2021. godini od 2,3%, te u periodu 2022.-2024. godina rast po prosječnoj stopi od 3,3%.

Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)

Direkcija za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine procjenjuje da će neizvjesnost uzrokovana pogoršanjem epidemiološke situacije, prolongirati očekivani proces ekonomske stabilizacije i oporavka u drugu polovinu 2021. godine. U DEP-ovom dokumentu iz marta 2021. godine se navodi da je stabilizacija uslovljena efikasnijim djelovanjem u borbi protiv pandemije koronavirusa, materijalizacijom pretpostavki ekonomskih kretanja u okruženju i učinkovitijim djelovanjem nadležnih institucija u procesu kreiranja i implementacije ekonomskih politika u Bosni i Hercegovini, te da se, imajući u vidu sve

¹ Svjetska banka: Zapadni Balkan, Redovni ekonomski izvještaj br. 19, proljeće 2021

navedene okolnosti i efekat niske osnovice iz prethodne godine, u Bosni i Hercegovini na kraju 2021. godine može očekivati realni rast BDP od 2,3% u odnosu na prethodnu godinu.

U tabeli 1. predstavljene su posljednje projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine (DEP, mart 2021) nominalnog i realnog rasta BDP-a za period 2020.-2024. godina.

Tabela 1. Projekcija rasta BDP-a, DEP, mart 2021

Projektovana stopa rasta BDP-a	Zvanični podaci	Projekcije				
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Nominalni rast	4,8	-3,7	3,1	4,7	4,5	5,5
Realni rast	2,9	-4,1	2,3	3,1	3,3	3,6

Prema istim projekcijama se očekuje da bi, usljed poboljšanja privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima i jačanju izvozne tražnje, Bosna i Hercegovina na kraju 2021. godine mogla ostvariti realni rast ukupnog izvoza od 4,7%, dok očekivani realni rast uvoza u 2021. godini iznosi 3%. Pod pretpostavkom stabilizacije proizvodnje i postepenog oporavka zaposlenosti, te povećanja priliva doznaka građana iz inostranstva, realni rast privatne potrošnje bi trebao iznositi oko 2%. Također se navodi da bi nastavak podrške zdravstvu i privredi u borbi sa pandemijom mogao dovesti do povećanja javne potrošnje od minimalno 1,3% u 2021.

Ključno uporište za DEP-ove projekcije ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2022.-2024. godine, predstavljaju predviđena kretanja privredne aktivnosti u eksternom okruženja (DEP se poziva na projekcije referentnih međunarodnih institucija), kao i doprinos internih dinamika u kreiranju ekonomskog rasta.

U DEP-ovom dokumentu iz marta 2021. se navodi da, osim preduslova poboljšanja u vanjskom okruženju, jako bitan uslov za oporavak ekonomskog rasta u zemlji tokom srednjoročnog perioda predstavlja i institucionalni kapacitet zemlje u provođenju strukturalnih reformi. Pod pretpostavkom materijalizacije navedenih okolnosti, prema projekcijama DEP-a u periodu 2022.-2024. godine, u Bosni i Hercegovini se očekuje nešto snažniji ekonomski oporavak sa prosječnom stopom realnog ekonomskog rasta od preko 3% na godišnjem nivou (tabela 1.).

Projekcije nominalnog i realnog BDP-a Federacije Bosne i Hercegovine, sa pripadajućim stopama rasta i očekivane inflacije prikazane su u tabeli 2.

Tabela 2. Makroekonomski pokazatelji za period 2022.-2024. godine²

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Nominalni BDP u mil KM	35.892	34.553	35.613	37.274	38.949	41.088
Nominalni rast u %	4,8	-3,7	3,1	4,7	4,5	5,5
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,8	100,4	100,7	101,5	101,2	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	35.240	34.431	35.363	36.711	38.487	40.356
Realni rast u %	2,9	-4,1	2,3	3,1	3,3	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	0,6	-1	0,7	1	1,1	1,2
Potrošnja u mil KM	33.334	32.636	33.508	34.686	35.935	37.584
Realni rast u %	2,3	-1,8	1,8	1,7	1,8	2,0
Vladina potrošnja u mil KM	6.862	7.061	7.202	7.433	7.656	7.870
Realni rast u %	0,9	2,5	1,3	0,7	0,5	0,3
Privatna potrošnja u mil KM	26.471	25.575	26.306	27.253	28.279	29.713
Realni rast u %	2,6	-2,9	2,0	2,0	2,2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	6.994	6.112	6.351	6.972	7.609	8.443
Realni rast u %	5,8	-10,8	2,7	8,7	7,7	9,0
Vladine investicije u mil KM	929	836	859	969	1.077	1.239
Realni rast u %	4,1	-8,3	1,2	10,8	9,0	11,7
Privatne investicije u mil KM	6.064	5.276	5.492	6.003	6.531	7.204
Realni rast u %	6,1	-11,2	3,0	8,3	7,5	8,6
Uvoz u mil KM	19.482	16.622	17.421	18.627	20.143	21.958
Nominalni rast u %	1,7	-14,7	4,8	6,9	8,1	9,0
Realni rast u %	1,3	-11,4	3,0	4,5	5,1	5,3
Izvoz u mil KM	14.286	11.647	12.386	13.459	14.716	16.175
Nominalni rast u %	0,5	-18,5	6,3	8,7	9,3	9,9
Realni rast u %	0,4	-16,5	4,7	6,0	7,1	7,4
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	18,5	15,8	15,9	16,5	17,0	17,6
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.087	-1.090	-1.332	-1.457	-1.764	-2.075
Rast u %	-1,2	29,3	3,5	7,4	13,4	15,2
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,1	-4,1	-4,2	-4,3	-4,6	-5,1

Odjeljak D. Realni sektor

Statistički podaci BHAS-a o kretanju fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2020. godini, ukazuju na nastavak negativnog trenda iz prethodne godine koji je dodatno intenziviran usljed širenja globalne pandemije virusa Covid-19. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-decembar 2020. godine, Bosna i Hercegovina je zabilježila pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 6,2% u odnosu na prethodnu godinu.³ Ako se industrijska proizvodnja u 2020. godini posmatra po sektorima, vidljiv je pad proizvodnje u sva tri sektora, pri čemu je izvozno orijentisana prerađivačka industrija najviše

² IZVOR: DEP - mart 2021. godine

³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini

pogođena negativnim uticajima globalne pandemije virusa Covid-19, i zabilježila je pad proizvodnje od 7,6% u odnosu na prethodnu godinu. Pored prerađivačke industrije u 2020. godini, došlo je do pada fizičkog obima proizvodnje od 1,1% u rudarstvu, i oko 5% u sektoru za proizvodnju električne energije

Međutim, također vrijedi istaknuti da je u godini koju je obilježila globalna pandemija Covida-19 tokom četvrtog kvartala 2020. godine, došlo do uslovno rečeno blage stabilizacije ekonomskih prilika kod industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Naime, za razliku od prvih 3 kvartala kad je Bosna i Hercegovina bilježila čak i dvocifrene stope pada proizvodnje, tokom četvrtog kvartala zabilježeni su prvi znaci postepene stabilizacija ukupne proizvodnje u zemlji, pri čemu je u decembru nakon dugo vremena zabilježeno povećanje ukupnog obima industrijske proizvodnje od skoro 3%.

Ovdje posebno vrijedi istaći povećanje proizvodnje u okviru izvozno orijentisane prerađivačke industrije u decembru od 6%, koje je dovelo do povećanja izvoza u od skoro 15% u decembru 2020. godine. Snažniji oporavak kako industrijske proizvodnje, tako i ukupne ekonomske aktivnosti u Bosni i Hercegovini, zahtijevat će nastavak i dodatno osnaživanje ovih trendova u okviru svih sektora bosansko-hercegovačke ekonomije.

Maloprodaja

Prema zvaničnim podacima BHAS-a, pad trgovine u maloprodaji koji je započeo sa pojavom pandemije Covid-19, nastavljen je i u zadnjem mjesecu 2020. godine. Ukoliko se posmatra period januar-decembar 2020. godine, pad ukupne trgovine u tom periodu je iznosio 8,3%. Smanjen promet u ovom periodu, usljed slabije potražnje, najviše se osjetio kod trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama gdje je zabilježen pad prometa za 21%, te kod prometa u trgovini na malo, osim trgovine motornim gorivima za 4,6%.

Raspoloživi podaci za mjesec decembar 2020. godine, ukazuju na realni pad ukupne trgovine na malo u Bosni i Hercegovini od 6,3%⁴.

Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama ostvario je pad od 4,1%, dok je u isto vrijeme promet u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima ostvario pad od 17,6%.

Nešto bolji rezultati u maloprodaji su ostvareni kod trgovine na malo informacijsko-komunikacijskom opremom, gdje je promet u posmatranom mjesecu porastao za 8,7%, kod trgovine na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju je zabilježen rast od 3,5% te kod trgovine na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica od 1,9%.

Kod trgovine opremom za domaćinstvo, rast prometa u mjesecu decembru 2020. godine je ostvaren kod trgovine na malo sportskom opremom, igrama i igračkama za 14,6% te kod prometa u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima za 1,5%.

Nasuprot tome, ostale kategorije bilježe smanjenje prometa pa je tako u trgovini na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima zabilježen pad od 15,9%, trgovini na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo od 8,5%, kao i u trgovini tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože gdje je zabilježen pad prometa od 0,9%.

Transport

Podaci za cestovni transport u trećem kvartalu 2020. godine ukazuju na pad transporta roba, gdje je zabilježeno smanjenje od 12,8% u odnosu na treći kvartal 2019. godine. Broj

⁴ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, juni 2020.

prevezenih putnika u cestovnom prevozu bilježi pad od 60,8%, dok je istovremeno prevoz putnika u gradsko-prigradskom prevozu zabilježio smanjenje od 25,4%. Kada se posmatra promet roba i putnika u željezničkom saobraćaju, zabilježeno je smanjenje obima prevezene robe od 16,3%, kao i pad broja prevezenih putnika za 79,6%. Kod avio saobraćaja je kao direktna posljedica pojave pandemije Covid-19, također došlo do drastičnog pada broja prevezenih putnika za 80,1% u odnosu na isti period prošle godine.

Djelatnost prometa transporta i skladištenja je u trećem kvartalu 2020. godine, ostala na istom nivou kao i godinu ranije u istom kvartalu. U oblasti poštanskih i kurirskih djelatnosti ostvareni rast iznosio je 17,6%, dok je nasuprot tome kod skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu zabilježena negativna stopa rasta od 8,3%, kao i u oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta gdje je, u posmatranom periodu, ostvaren pad prometa od 1%.

Tržište rada i cijene

U novembru 2020. godine broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je iznosio 814,7⁵ hiljada i manji je za 0,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Najznačajnije smanjenje broja zaposlenih lica bilo je u području djelatnosti prerađivačke industrije, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstva i ugostiteljstva), trgovine na veliko i malo, te prevoza i skladištenja.

U okviru prerađivačke industrije, smanjenje obima proizvodnje uticalo je na broj zaposlenih lica u ovoj djelatnosti, koji je u posmatranom mjesecu smanjen za 1,9% uz negativan doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,4%.

Broj zaposlenih lica u novembru 2020. godine je smanjen i u području djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane za 6,1% uz negativan doprinos rastu oko 0,3% (smanjen broj posjeta i noćenja turista u Bosni i Hercegovini). Pored industrije i ugostiteljstva, broj zaposlenih lica je značajno smanjen i u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (-2%) uz negativan doprinos rastu od 0,4%⁶. U području djelatnosti prevoza i skladištenja broj zaposlenih je smanjen za 3,3% uz negativan doprinos rastu od 0,2%.

Broj registrovanih nezaposlenih lica u decembru 2020. godine je iznosio oko 413,6 hiljada i uvećan je za 2,9% u odnosu na decembar 2019. godine. Stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u novembru 2020. godine je iznosila 33,7%, i veća je u odnosu na isti mjesec 2019. godine oko 0,9%⁷.

U novembru 2020. godine prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini nominalno je uvećana za 4,2% u odnosu na novembar 2019. godine i iznosila je 966 KM.

Najniža prosječna isplaćena neto plata u novembru 2020. godine bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (594 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.575 KM).

Inflacija mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena u EU 27 u 2020. godini iznosila je 0,7%, što je znatno sporiji rast cijena, ako se uzme u obzir da je u 2019. godini iznosila 1,4%. Na rast ukupnog nivoa cijena veliki uticaj su imale cijene sirove nafte. Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata, prema podacima Svjetske banke, u decembru 2020. godine bila je nešto viša u odnosu na prethodni mjesec (6,4 \$/barelu) i

⁵ Na osnovu polugodišnjeg istraživanja s punim obuhvatom RAD-15, stanje 30. septembar 2020. godine, početkom decembra 2020. godine napravljena je korekcija objavljenih podataka o zaposlenim osobama, dobijenih mjesečnim istraživanjem RAD-1. Stoga su podaci do septembra 2020. godine konačni, a za ostale mjesec 2020. godine privremeni.

⁶ Ukupan promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, posmatran u tekućim cijenama, u novembru 2020. godine zabilježio je pad od 9,8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa trgovine na malo, novembar 2020. godine.

⁷ Stopa registrovane nezaposlenosti predstavlja procentualno učešće nezaposlenih lica u ukupnoj radnoj snazi i odnosi se na novembar jer podaci o broju zaposlenih lica za decembar nisu objavljeni u periodu izrade Informacije.

iznosila je 48,7 \$/barelu. Međutim, u pređenju sa decembrom 2019. godine, cijena sirove nafte bila je niža za 23,1%.

Za razliku od cijena sirove nafte, indeks hrane na svjetskom tržištu u decembru 2020. godine nastavio je da raste, odnosno cijena hrane u posmatranom mjesecu 2020. godine uvećana je za 13,9% u poređenju sa decembrom 2019. godine.

U decembru 2020. godine deflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini iznosila je 1,6% u poređenju sa decembrom 2019. godine. U periodu I-XII 2020/I-XII 2019 deflacija je iznosila 1%. U posmatranom periodu smanjenje cijena zabilježeno je u odjeljcima odjeće i obuće, namještaja, kućnih uređaja i redovnog održavanja kuće, odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata kao i odjeljku prevoza. Pad cijena u navedenim odjeljcima imao je značajan deflatorni učinak na ukupni nivo cijena.

Tabela 3. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH i Zeničko-dobojskom kantonu

Indeksi g/g	III 2021. 2020.	III 2021. III 2020.	I-III 2021. I - III 2020.
Federacija BiH	114,6	117,3	106

Indeksi g/g	III 2021 2020.	III 2021. II 2021.	III 2021. III 2020.	I-III 2021. I-III 2020.
Zeničko-dobojski kanton	102,5	106,7	109,4	98

Tabela 4. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	III 2020.	III 2021	III 2021. II 2021.	III 2021. III 2020.	I – III 2020.	I – III 2021.	I - III 2021. I - III 2020.
Ukupno	551.298	759.937	110,4	137,8	1.735.427	2.048.057	118,0
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.801	4.797	124,1	126,2	10.924	12.697	116,2
Vađenje ruda i kamena	2.885	3.400	119,1	117,9	7.786	8.192	105,2
Prerađivačka industrija	497.886	653.129	111,3	131,4	1.553.826	1.761.896	113,4
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	27.926	54.612	95,9	195,6	99.346	147.585	148,6
Ostalo	18.800	43.999	149,2	234,1	63.545	117.687	185,2

Tabela 5. – Izvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti

	II 2021.	III 2021.	III 2021. II 2021.	I-III 2020.	I-III 2021.	I - III 2021. I - III 2020.
Ukupno	134.943	168.414	124,80	347.415	435.713	125,42
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	386	198	51,20	521	898	172,40
Vađenje ruda i kamena	107	107	99,50	557	350	62,80
Prerađivačka industrija	128.007	158.665	124,00	335.408	412.157	122,90
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)						
Ostalo	6.443	9.444	146,60	10.929	22.308	296,20

Tabela 5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	III 2020	III 2021.	III 2021. II 2021.	III 2021. III 2020.	I-III 2020.	I – III 2021.	I - III 2021. I - III 2020.
Ukupno	1.032.442	1.239.139	121,3	120,020205	3.012.904	3.109.347	103,200998
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	47.285	41.996	105,2	88,5	128.025	113.882	88,8
Vađenje ruda i kamena	56.089	45.981	127,5	82	146.395	120.071	82,6
Prerađivačka industrija	916.419	1.140.631	121,7	124,7	2.711.409	2.844.676	104,8
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	6.470	1.461	150,6	22,6	11.626	9.427	81,8
Ostalo	6.179	9.070	123,9	138,3	15.449	21.291	135,9

Tabela 6. – Uvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II 2021.	III 2021.	III 2021. II 2021.	I-III 2020.	I-III 2021.	I - III 2021. I - III 2020.
Ukupno	122.282	153.347	125,40	380.886	379.739	99,70
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.881	5.810	119,00	18.192	15.356	84,40
Vađenje ruda i kamena	6.339	16.059	253,40	41.904	33.528	80,00
Prerađivačka industrija	109.634	131.055	119,50	315.581	327.958	103,90

Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)							
Ostalo	1.428	423	29,60	5.209	2.897	408,70	

Tabela 7. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	II 2021.	III 2021.
Broj zaposlenih u FBiH	450.121	457.974	505.201	519.800	531.483	520.162	517.693	519.334
Broj nezaposlenih u FBiH	389.865	372.207	350.217	335.610	313.570	321.581	321.668	318.648

Tabela 8. – Uporedna tabela neto plaća u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	II 2021.	III 2021.
Prosječna neto plaća u FBiH	830,00	839,00	860,00	889,00	928,00	956,00	951,00	996,00
Prosječna neto plaća u ZDK	718,00	730,00	737,00	763,00	793,00	820,00	813,00	854,00

DIO TREĆI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

Glavna karakteristika fiskalne politike Federacije Bosne i Hercegovine za period 2022-2024. godine prvenstveno se ogleda u provedbi mjera oporavka ekonomije nakon pandemije virusa COVID-19, i nastavku prethodno poduzetih aktivnosti na suzbijanju „sive ekonomije“, stvaranju povoljnijeg i stabilnijeg poslovnog okruženja, povećanju priliva domaćih i stranih investicija, a u cilju poticaja ekonomskog rasta, povećanja fiskalnog prostora i u konačnici pružanja podrške dugoročnoj makroekonomskoj stabilnosti zemlje. Kao i ranijih godina, svi reformski procesi u ovoj oblasti prvenstveno su fokusirani na približavanje standardima Evropske Unije.

U narednom periodu, u cilju predlaganja kvalitetnijih zakonskih rješenja na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, planirano je razmatranje stanja u oblasti oporezivanja imovine, koje je trenutno regulirano sa ukupno 20 zakonskih akata na nivou kantona.

Za što adekvatnije praćenje efekata planiranih mjera porezne politike na fiskalni sistem, planirane su kontinuirane aktivnosti na uspostavi što kvalitetnijeg izvještavanja prema OECD metodologiji i nadalje, pripremi uporedivih analiza.

Interaktivni Registar naknada i taksi u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji pruža transparentnost i dostupnost svim relevantnim informacijama iz oblasti naknada i taksi na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, kako za obveznike plaćanja (postojeće poslovne subjekte, potencijalne investitore i fizička lica), tako i obrađivače, predlagače i donosiocje javnih politika u ovoj oblasti, na svakom nivou vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, u

narednom periodu će dobiti format web aplikacije, a kako bi se istom pružio pravni osnov, kao i podrška njegovoj održivosti i redovitom ažuriranju, predložen je Zakon o jedinstvenom registru taksi i naknada u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je u parlamentarnoj proceduri.

Radi unapređenja poslovnog okruženja, fokus će biti stavljen na nastavak aktivnosti usmjerenih na uspostavi jednošalterskog sistema poslovanja, što će značajno ovisiti od usvajanja Zakona o elektronskom potpisu u Federaciji Bosne i Hercegovine i njegovoj primjeni.

Siva ekonomija prepoznata je kao vodeći faktor negativnog uticaja na fiskalnu politiku i cjelokupnu ekonomsku sliku. Kako je njena glavna uloga i razlog djelovanja utaja poreza, takva pojava implicira zadržavanje određenog nivoa prihoda skrivenih izvan zvanične statistike, što lančano utiče i na samo iskazivanje visine bruto domaćeg proizvoda, odnosno stvara iskrivljenu sliku stvarnog ekonomskog stanja. Nadalje, posljedično tome, vodeći se pogrešnim pokazateljima, postoji opasnost od donošenja pogrešnih odluka, predlaganja pogrešnih politika, a u cilju obezbjeđenja dodatnih izvora nedostajućih javnih prihoda, može doći i do povećanja poreznog tereta za one obveznike, koji poštuju zakonske propise u potpunosti. Stoga, u narednom periodu poseban fokus će biti stavljen na mjere suzbijanja neformalne ekonomije.

Izazovi sprječavanja sive ekonomije i porezne utaje, te uspostave veće porezne discipline od strane poreznih obveznika, nameću obavezu jačanja inspekcija i unapređenja njihove uzajamne koordinacije i komunikacije, posebno u smislu većeg obuhvata relevantnih informacija koje bi se razmjenjivale između mjerodavnih tijela.

U narednom periodu, fokus porezne politike bit će usmjeren i na prilagođavanje legislative i procesa, obzirom da je Bosna i Hercegovina postala članica Globalnog foruma za transparentnost i razmjenu informacija u porezne svrhe u 2018. godini, te je u 2019. godini postala članicom u Inkluzivnom okviru za provedbu i praćenje mjera razvijenih u okviru Projekta OECD-a/G20 sprečavanja erozije porezne osnovice i premještanja dobiti (Inkluzivni okvir o BEPS-u), te je potpisala Multilateralnu konvenciju o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim pitanjima (MAC) i Multilateralnu konvenciju o provedbi mjera za sprečavanje erozije porezne osnovice i premještanja dobiti koje se odnose na porezni ugovor (MLI).

Primjenom izmijenjenih i dopunjenih odredbi Zakona o fiskalnim sistemima u Federaciji Bosne i Hercegovine, čije je usvajanje planirano 2020. godine, stvara se pretpostavka jačoj poreznoj disciplini, smanjenju nelojalne konkurencije i boljem uređenju tržišta u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Nadalje, pod uticajem globalne ekonomije, usljed razvoja i širenja novih, prvenstveno digitalnih načina poslovanja, otvara se dodatni prostor za razvoj sive ekonomije. U pravcu preventivnog djelovanja, planirano je i jasno definisanje mjera, aktivnosti, rokova i plana dinamike za tehničko-tehnološko unapređenje sistema fiskalizacije, na čijoj provedbi će se aktivno raditi u narednom periodu.

Provedbom svih prednje navedenih mjera, doprinijet će se osiguranju dodatnog i stabilnog izvora poreznih prihoda, a time otvoriti prostor za smanjenje parafiskalnog pritiska za pravne subjekte, koji već posluju unutar formalne ekonomije.

U oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda provode se kontinuirane aktivnosti analize efekata postojećih zakonskih rješenja i analize inicijativa korisnika prihoda za izmjene istih, sa ciljem davanja prijedloga za poboljšanje vertikalne i horizontalne raspodjele prihoda od indirektnih poreza i sistema izjednačavanja, a koji će pružiti osnov za pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Uzimajući u obzir da, navedeni Zakon ima direktni finansijski uticaj na preko 80 korisnika različitih nivoa vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, počev od federalnog nivoa, do jedinica lokalne

samouprave, njegovo donošenje će prvenstveno ovisiti o spremnosti svih aktera na prihvatanje kompromisa i zajednički dogovor.

U konačnici, realizacija svih prezentiranih mjera zavisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosilaca aktivnosti, kao i drugih nepredviđenih događaja koji bi eventualno usporili i/ili odgodili procese.

Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

U narednom srednjoročnom periodu, slijedeći ukupan plan naplate prihoda na Jedinstvenom računu, pretpostavljen od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), kao i projekciju kretanja koeficijenta učešća Federacije Bosne i Hercegovine u međuentiteskoj raspodjeli, baziranog na prognozama ostvarenja krajnje potrošnje, predviđa se da će u 2022. godini ukupno doznačena sredstva od indirektnih poreza za Federaciju Bosne i Hercegovine biti veća za 3,70%, dok se u 2023. i 2024. očekuje njihov rast od 4,07% i 5,06%. Kada iz navedenog isključimo sredstva namjenjena otplati vanjskog duga, pretpostavljena stopa rasta ukupnih raspoloživih prihoda od indirektnih poreza u 2022. godini iznosit će 5,34% u odnosu na bazu iz 2021. godine.

U 2023. godini doći će do značajnijeg porasta dospjeća obaveza na ime otplate vanjskog duga, uslijed čega će i pored pretpostavljenog rasta naplate prihoda na Jedinstvenom računu, raspoloživi prihodi od indirektnih poreza za korisnike u Federaciji Bosne i Hercegovine pretrpjeti smanjenje od 3,52% u poređenju sa 2022. godinom. U 2024. godini, prateći rast naplate na ukupnom nivou, raspoloživi dio prihoda od indirektnih poreza, nakon odbitka sredstava za otplatu vanjskog duga, trebao bi biti veći za 5,96% u odnosu na uporednu bazu iz 2023. godine.

Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost

U prvoj polovini 2020. godine, bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 2,3 milijarde KM, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine manje za 9,3%. Neto prihodi po osnovu PDV-a su iznosili oko 1,7 milijardi KM, što je 6,7% manje. Uprkos rastu neto prihoda od PDV-a tokom prvog kvartala 2020. godine, smanjenje od skoro 18% iz drugog tromjesečja je bitnije uticalo na stopu tokom posmatranog perioda. U strukturi naplaćenih prihoda od PDV-a dominiraju prihodi naplaćeni prilikom uvoza roba koji su manji za 15,3% g/g dok je naplaćeni prihod od PDV-a, iz prometa domaćih roba i usluga ostvario rast od 1,1%.

Što se tiče druge polovice 2020. godine, u strukturi naplaćenih prihoda od PDV-a dominiraju prihodi naplaćeni prilikom uvoza roba koji su manji za 12,9%, dok je naplaćeni prihod od PDV-a, koji se odnosi na promet domaćih roba i usluga zadržao pozitivnu stopu od 0,7%.

Prvi skromni signali oporavka naplate bruto PDV-a, nakon dužeg perioda negativnih trendova uzrokovanih pandemijom COVID-19 virusa, zabilježeni su već u februaru 2021.godine, da bi u martu bio ostvaren rast od 5,7%. Nominalno, naplata bruto PDV-a u prvom kvartalu 2021. godine je dostigla naplatu iz prvog kvartala 2020. godine.

Odjeljak C. Direktni porezi

Oslabljena ekonomija, pad izvoza, turbulencije kako na domaćem tako i na tržištima značajnih međunarodnih ekonomskih partnera, u 2020. godini negativno su se odrazile na

nivo naplate prihoda od poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji su u poređenju sa 2019. godinom smanjeni za 8,4%.

Prateći prvenstveno tekuće trendove u naplati, očekuje se da će u 2021. godini nivo naplate ukupnih prihoda od poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine biti veći za 3,57% u odnosu na ostvarenje iz 2020. godine. Pretpostavljeni rast isključivo je generisan pozitivnim očekivanjima u naplati od strane obveznika, koji uplatu vrše u korist kantonalnih budžeta. Prateći prognoze privrednog oporavka, kao i jačih investicijskih aktivnosti od 2022. godine pa nadalje, očekuje se da će ukupni prihodi od poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022.; 2023. i 2024. godini stabilno rasti po stopama: 3,45%; 4,18% i 4,34%.

U 2020. godini naplata prihoda od poreza na dohodak u Federaciji Bosne i Hercegovine pretrpjela je smanjenje od 0,61% u odnosu na 2019. godinu. Rast nivoa isplaćene bruto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine, u 2020. godini jednim dijelom kompenzirao je gubitke u naplati javnih prihoda proizašlih iz ostvarenog dohotka, nastale porastom nezaposlenosti, uslijed pandemije. Također, mjere Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za subvencioniranje uplata obaveznih doprinosa ekonomski pogodjenih subjekata, kao i mjere finansiranja minimalne plaće od strane većeg broja kantonalnih vlada, dijelom su uspjele zaštititi visinu i redovitost isplaćenog dohotka, što se odrazilo i na nivo naplate ovih prihoda.

Prateći tekuće trendove u naplati po svim izvorima oporezivog dohotka pojedinačno, kao i pretpostavljeni skromniji rast broja zaposlenih lica i rasta prosječne neto plaće u 2021. godini, predviđa se da će u ovoj godini ukupan nivo naplate prihoda od poreza na dohodak biti veći za 5,2% u odnosu na bazu iz 2020. godine. Dio pretpostavljenog rasta vezan je i za privremeno obustavljene uplate akontacija poreza na dohodak od samostalne djelatnosti u 2020. godini, koje su djelimično izmirene tokom prvog kvartala 2021. godine.

Nadalje, očekivane stope rasta u periodu 2022.-2024. godine, zasnovane prvenstveno na prognozama kretanja na tržištu rada, iznose: 3,58%; 4,62% i 4,71%.

DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2021. godini planirani su u iznosu od 401,2 miliona KM, što u odnosu na prihode ostvarene za 2020. godinu predstavlja uvećanje od 20%. U ovoj tabeli navedene su projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2022. - 2024. godine u ukupnom iznosu (budžetska sredstva, prihodi od sopstvene djelatnosti, namjenska sredstva i sredstva donacija) koje su date od strane Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona u dijelu neporeznih prihoda.

Tabela 9. Projekcija prihoda za Zeničko-dobojski kanton za period 2022.-2024. godinu

	Prihodi i primici	Ostvareno 2020.	Plan Budžeta 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
I	POREZI	243.151	237.592	266.749	263.309	277.513
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	177.275	172.832	187.328	180.742	191.512
2	Porez na dohodak	34.145	34.645	38.403	40.195	42.103
3	Porez na dobit	31.696	30.079	40.981	42.334	43.858

4	Porezi građana	29	35	36	37	39
5	Ostali porezi	6	1	1	1	1
II	NAKNADE I TAKSE	6.130	6.307	6.503	6.717	6.959
1	Naknade i takse	6.130	6.307	6.503	6.717	6.959
III	NOVČANE KAZNE	7.058	2.453	2.529	2.613	2.707
1	Novčane kazne	6.747	2.453	2.529	2.613	2.707
2	Ostali prihodi	311	0	0	0	0
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	29.369	52.829	54.467	56.264	58.290
	Ostali neporeski prihodi	29.369	52.829	54.467	56.264	58.290
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	35.006	68.085	70.196	72.512	75.123
1	TRANSFRI	35.006	68.085	70.196	72.512	75.123
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	0	0	0	0	0
VI	KAPITALNI PRIMICI	12.100	34.000	15.000	18.000	13.000
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	332.814	401.266	415.443	419.415	433.590

Odjeljak A. Indirektni porezi

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinствeni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,
3. Otplata vanjskog duga,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinствenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije	36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona	51,23 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave	8,42 %
4. Finansiranje funkcija grada Sarajeva	0,25%
5. Direkcije za ceste	3,90 %

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza s jedinstvenog računa za Zeničko-dobojski kanton očekuje se u iznosu od 177,2 miliona KM u 2021. godini i 187,3 miliona u 2022. godini što predstavlja rast od 5,7% u odnosu na 2021. godinu. U dvije naredne fiskalne godine ovi iznosi su projicirani na 180,7 miliona KM u 2023. godini, te 191,5 miliona KM u 2024. godini.

U tabeli 12. dat je detaljan prikaz Izvršenja prihoda od indirektnih poreza Kantona i općina/gradova Kantona pojedinačno s Jedinствenog računa za 2020. godinu, te revidirane projekcije za 2021. godinu i projekcije prihoda za razdoblje 2022. - 2024. godina⁸.

⁸Raspodjela prihoda za kantone i općine pojedinačno za 2020. godinu i razdoblje 2021-2023. godina urađena je u skladu s metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15), prema primjenjivanim koeficijentima raspodjele za 2020. godinu, utvrđenom Uputstvom o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2020. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 84/19).

Tabela 10. Projekcija prihoda od indirektnih poreza (bez namjenskih prihoda Direkcije za ceste) za Zeničko-dobojski kanton i općine/gradove Zeničko-dobojskog kantona za 2022. - 2024. godinu

Nivo vlasti	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
1.1. Zeničko-dobojski kanton	177.275.000	177.823.868	187.328.140	180.742.113	191.512.645
1.2. Općinski/gradski budžeti	39.546.200	34.365.858	36.202.633	34.929.832	37.011.322
1.2.1. Breza	1.456.000	1.282.717	1.351.275	1.303.767	1.381.460
1.2.2. Doboju Jug	379.000	332.790	350.577	338.252	358.408
1.2.3. Kakanj	4.102.300	3.626.992	3.820.847	3.686.514	3.906.196
1.2.4. Maglaj	2.557.000	2.196.837	2.314.253	2.232.889	2.365.948
1.2.5. Olovo	1.168.000	1.015.221	1.069.482	1.031.882	1.093.372
1.2.6. Tešanj	4.758.000	4.252.554	4.479.843	4.322.342	4.579.913
1.2.7. Usora	1.102.000	537.098	565.805	545.912	578.444
1.2.8. Vareš	974.100	844.613	889.756	858.474	909.631
1.2.9. Visoko	3.821.700	3.382.665	3.563.461	3.438.178	3.643.061
1.2.10. Zavidovići	4.176.000	3.563.804	3.754.281	3.622.290	3.838.144
1.2.11. Zenica	11.884.100	10.470.255	11.029.866	10.642.081	11.276.249
1.2.12. Žepče	3.168.000	2.860.311	3.013.188	2.907.251	3.080.496

Odjeljak B. Porez na dobit

Porez na dobit preduzeća, izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija, predstavlja u cijelosti prihod kantona. Projekcija je rađena konzervativnijim pristupom zbog neizvjesnosti dužine i intenziteta trajanja negativnih posljedica izazvanih pandemijom koronavirusa. Procjena prihoda za Zeničko-dobojski kanton po osnovu ovog poreza za 2022. godinu iznosi 40,9 miliona KM, što predstavlja povećanje prihoda od 3% u odnosu na 39,7 miliona KM, koliko je po ovom osnovu predviđeno za 2021. godinu.

Očekivani prihod poreza na dobit u 2023. godini iznosi 42,3 miliona KM (rast od 3,4% u odnosu na projekciju za 2022. godinu) i 43,8 miliona KM u 2024. godini (rast od 3,5% u odnosu na projicirani iznos za 2023. godinu).

Tabela 11. Projekcija prihoda od poreza na dobit za Zeničko-dobojski kanton za 2022.-2024. godinu

VRSTA PRIHODA	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Porez na dobit	31.696,046	39.749.687	40.981.927	42.334.331	43.858.367

Odjeljak C. Porez na dohodak

U 2020. godini naplata prihoda od poreza na dohodak u Federaciji Bosne i Hercegovine pretrpjela je smanjenje od 0,61% u odnosu na 2019. godinu. Rast nivoa isplaćene bruto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2020. godini jednim dijelom kompenzirao je gubitke u naplati javnih prihoda proizašlih iz ostvarenog dohotka, nastale porastom nezaposlenosti, uslijed pandemije. Također, mjere Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za subvencioniranje uplata obaveznih doprinosa ekonomski pogođenih

subjekata, kao i mjere finansiranja minimalne plaće od strane većeg broja kantonalnih vlada, dijelom su uspjele zaštititi visinu i redovitost isplaćenog dohotka, što se odrazilo i na nivo naplate ovih prihoda.

Prateći tekuće trendove u naplati po svim izvorima oporezivog dohotka pojedinačno, kao i pretpostavljeni skromniji rast broja zaposlenih lica i rasta prosječne neto plaće u 2021. godini, predviđa se da će u ovoj godini ukupan nivo naplate prihoda od poreza na dohodak biti veći za 5,2% u odnosu na bazu iz 2020. godine. Dio pretpostavljenog rasta vezan je i za privremeno obustavljene uplate akontacija poreza na dohodak od samostalne djelatnosti u 2020. godini, koje su djelimično izmirene tokom prvog kvartala 2021. godine.

Nadalje, očekivane stope rasta u periodu 2022.-2024. godina, zasnovane prvenstveno na prognozama kretanja na tržištu rada, iznose: 3,58%; 4,62% i 4,71%.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH propisano je da kantonu pripada najviše 65,54% od poreza na dohodak uplaćenog u kantonu, a jedinici lokalne samouprave najmanje 34,46% od poreza na dohodak uplaćenog u svakoj jedinici lokalne samouprave.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) svim općinama/gradovima Zeničko-dobojskog kantona je ustupljen dio uplaćenog prihoda od poreza na dohodak u iznosu od 34,46%, dok je općini Žepče ustupljen u iznosu od 44,46%.

Očekivani nivo prihoda po osnovu poreza na dohodak u 2021. godini za Kanton iznosi 37 miliona KM.

U 2022. godini projiciran je ukupan iznos prihoda po osnovu poreza na dohodak od 38,4 miliona KM, što predstavlja povećanje od 3,7% u odnosu na očekivani nivo ovih prihoda u 2021. godini, porast ovih prihoda projiciran je i u narednim godinama, 4,4% u 2023. i 4,9% u 2024. godini, a što iznosi 40,1 miliona KM u 2023., te 42,1 miliona u 2024. godini.

Tabela 12. Projekcija prihoda od poreza na dohodak za Zeničko-dobojski kanton i općine /gradove Zeničko-dobojskog kantona za 2022. – 2024. godinu

Vrsta prihoda	PROJEKCIJA			
	2021.	2022.	2023.	2024.
1. Porez na dohodak	56.544.089	58.595.835	61.329.300	64.240.254
1.1. Kantonalni budžet	37.058.996	38.403.710	40.195.223	42.103.062
1.2. Općinski/gradski budžeti	19.485.093	20.192.125	21.134.077	22.137.192

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan elemenat u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu razmatranja prioritetnih rashoda i definisanja gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Na osnovu ove analize i prognoze prihoda, te preuzetih podataka od općina/gradova Zeničko-dobojskog kantona i vanbudžetskih fondova, urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2022. – 2024. godina.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na

materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ na Vladi Zeničko-dobojskog kantona da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U sljedećoj tabeli daju se okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i troškova po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, donacija i primljenih tekućih transfera.

Tabela 13. Projekcija rashoda i izdataka za Zeničko-dobojski kanton za 2022. – 2024. Godinu

Rashodi i izdaci	Ostvareno 2020.	Plan Budžeta 2021.	Projekcije		
			2022.	2023.	2024.
UKUPNO PLAĆE	203.153	217.924	224.680	232.094	240.449
Bruto plaće i doprinosi	178.360	193.522	199.521	206.105	213.525
Naknade troškova zaposlenih	24.793	24.402	25.158	25.989	26.924
MATERIJALNI TROŠKOVI	34.725	45.052	46.449	47.981	49.709
TEKUĆI TRANSFERI	84.334	84.469	87.088	89.961	93.200
Subvencije	8.129	12.080	12.454	12.865	13.329
Transferi pojedincima	43.471	20.716	21.358	22.063	22.857
Transferi drugim nivoima vlasti	14.383	34.653	35.727	36.906	38.235
Ostali tekući transferi	18.351	17.020	17.548	18.127	18.779
Kapitalni grantovi	8.880	15.298	15.772	16.293	16.879
Otplate kamate	2.648	2.900	2.990	3.089	3.200
Nabavka stalnih sredstava	9.685	14.364	14.809	15.298	15.849
Otplata duga	19.434	21.000	21.000	12.000	10.000
Pozajmice	0	0	0	0	0
Ostalo	0	50	52	53	55
UKUPNO	362.859	401.057	412.839	416.769	429.341

Odjeljak A. Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajnije povećanje broja zaposlenih, osim ukoliko budžetski korisnik ne posjeduje izričito saglasnost Komisije Vlade Kantona za novo upošljavanje.

Odjeljak B. Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge, prema okvirnom budžetu, se procjenjuje na 46,4 mil. KM u 2022. godini, što predstavlja 11% ukupnog Budžeta Kantona. Za izdatke za materijal i usluge u projekcijama za 2023. i 2024. godinu predviđa se povećanje za oko 3% za svaku godinu.

Odjeljak C. Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2022. godini, prema okvirnom budžetu, iznose 87 mil. KM i u odnosu na izvršenje 2020. godine su veći za 3,2%.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2022. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti socijalne zaštite, pitanja povratka izbjeglih i raseljenih lica, transfere iz

oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere.

Odjeljak D. Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

Ukupni kapitalni izdaci, prema okvirnom budžetu, se projiciraju na 14,8 mil. KM u 2022. godini. Opredjeljenje Vlade Zeničko-dobojskog kantona za održivi budžet, usljed efekata svjetske ekonomske krize utrokovane pandemijom, uticala je na provođenje odgovarajućih mjera štednje u svim segmentima što se odrazilo i na projekciju izdataka za kapitalne projekte u narednom periodu.

Predviđeni kapitalni projekti bi trebali uključivati:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede
- Kapitalne projekte iz oblasti obrazovanja
- Kapitalne projekte Ministarstva zdravstva
- Nabavku opreme budžetskim korisnicima
- Nabavku građevina

Njihova pojedinačna visina i raspored po nadležnim korisnicima biće utvrđena budžetima svake projicirane godine.

POGLAVLJE III. KONSOLIDOVANE OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, OPĆINA I VANBUDŽETSKIH FONDOVA

Budžet je glavni instrument za određivanje politika vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Suočena sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji prevazilaze nivo raspoloživih resursa, Vlada je obavezna da donese odluke o tome koje su njene prioritete politike. Budžetski korisnici Zeničko-dobojskog kantona su imali obavezu pripremiti i dostaviti Ministarstvu finansija svoje Tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika. Cilj ovih tabela je, da budžetskim korisnicima pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2022. - 2024. godine, tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2022. godinu i za naredne godine, a u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika. Korisnici su utvrdili svoje prijedloge visoko prioritete potrošnje (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i moguće uštede/opcije smanjenja za programe nižeg prioriteta, kako bi se ti resursi preusmjerili na inicijative višeg prioriteta, te putem nadležnih ministarstava dostavili Ministarstvu finansija, koje je izvršilo usaglašavanje prijedloga sa projiciranim prihodima

U prilogu su date konsolidovane tabele prihoda i potrošnje budžeta Zeničko-dobojskog kantona, općina/gradova i vanbudžetskih fondova Zeničko-dobojskog kantona, koje predstavljaju okvirne veličine poslovanja u narednom trogodišnjem periodu.

KONSOLIDOVANA OKVIRNA PROJEKCIJA PRIHODA ZA PERIOD 2022.- 2024.KODINE

		Ostvareno 2020.				Plan Budžeta 2021.				Projekcija 2022.				Projekcija 2023.				Projekcija 2024.				KM	000
		Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno		
		I	POREZI	243.151	74.173	203.908	521.232	237.592	75.436	220.659	533.687	266.749	77.254	222.973	566.977	263.309	81.457	225.316	570.082	277.513	84.885		
	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	177.275	46.093	0	223.369	172.832	46.842	0	219.674	187.328	47.628	0	234.956	180.742	49.992	0	230.734	191.512	52.054	0	243.566		
1	Porez na dohodak	34.145	18.396	0	52.541	34.645	18.506	0	53.150	38.403	19.157	0	57.560	40.195	20.144	0	60.339	42.103	21.090	0	63.193		
3	Porez na dobit	31.696	39	0	31.735	30.079	32	0	30.111	40.981	39	0	41.020	42.334	39	0	42.373	43.858	40	0	43.898		
4	Porezi građana	29	9.630	0	9.659	35	10.038	0	10.073	36	10.391	0	10.427	37	11.239	0	11.276	39	11.659	0	11.697		
5	Ostali porezi	6	14	203.908	203.928	1	18	220.659	220.678	1	38	222.973	223.013	1	42	225.316	225.359	1	42	227.387	227.430		
II	NAKNADE I TAKSE	6.130	34.735	0	40.865	6.307	39.374	0	45.681	6.503	39.486	0	45.989	6.717	41.385	0	48.102	6.959	42.887	0	49.846		
1	Naknade i takse	6.130	33.800	0	39.930	6.307	39.374	0	45.681	6.503	39.486	0	45.989	6.717	41.385	0	48.102	6.959	42.887	0	49.846		
III	NOVČANE KAZNE	7.058	842	0	7.900	2.453	490	0	2.943	2.529	518	0	3.047	2.613	539	0	3.151	2.707	549	0	3.255		
1	Novčane kazne	6.747	194	0	6.941	2.453	217	0	2.670	2.529	231	0	2.760	2.613	235	0	2.848	2.707	240	0	2.947		
2	Ostali prihodi	311	651	0	962	0	274	0	274	0	287	0	287	0	304	0	304	0	310	0	310		
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	29.369	4.382	1.620	35.372	52.829	8.618	1.928	63.374	54.467	9.172	1.949	65.588	56.264	9.241	1.952	67.457	58.290	9.516	1.963	69.769		
	Ostali neporeski prihodi	29.369	4.382	1.620	35.372	52.829	8.618	1.928	63.374	54.467	9.172	1.949	65.588	56.264	9.241	1.952	67.457	58.290	9.516	1.963	69.769		
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	35.006	32.363	6.259	73.628	68.085	44.755	8.121	120.960	70.196	44.800	7.563	122.558	72.512	46.953	7.500	126.965	75.123	47.953	7.421	130.497		
1	TRANSFRI	35.006	32.363	6.259	73.628	68.085	44.755	8.121	120.960	70.196	44.800	7.563	122.558	72.512	46.953	7.500	126.965	75.123	47.953	7.421	130.497		
VI	KAPITALNI PRIMICI	12.100	2.700	6	14.806	34.000	10.011	20	44.031	15.000	7.954	21	22.974	18.000	7.084	21	25.105	13.000	5.707	22	18.729		
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	332.814	149.194	211.793	693.801	401.266	178.683	230.727	810.677	415.443	179.183	232.506	827.132	419.415	186.659	234.789	840.863	433.590	191.497	236.792	861.880		

KONSOLIDOVANA OKVIRNA PROJEKCIJA RASHODA PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI 2022.- 2024.

KM 000

	Ostvareno 2020.				Plan Budžeta 2021.				Projekcije											
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	2022				2023				2024			
									Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
UKUPNO PLAĆE	203.153	33.649	6.879	243.682	217.924	37.963	8.058	263.945	224.680	38.649	8.231	271.560	232.094	39.504	8.415	280.013	240.449	40.701	8.499	289.649
Bruto plaće i doprinosi	178.360	29.636	6.154	214.150	193.522	32.875	7.001	233.398	199.521	33.520	7.167	240.208	206.105	34.216	7.337	247.658	213.525	35.289	7.411	256.225
Naknade troškova zaposlenih	24.793	4.013	725	29.531	24.402	5.088	1.058	30.547	25.158	5.129	1.065	31.353	25.989	5.289	1.077	32.355	26.924	5.412	1.088	33.425
MATERIJALNI TROŠKOVI	34.725	31.088	177.020	242.833	45.052	37.944	187.778	270.775	46.449	37.573	192.537	276.559	47.981	39.001	194.458	281.440	49.709	39.734	196.400	285.842
TEKUĆI TRANSFERI	84.334	46.996	26.958	158.288	84.469	55.131	27.720	167.320	87.088	53.006	27.607	167.701	89.961	54.866	27.786	172.614	93.200	57.409	28.230	178.838
Subvencije	8.129	6.189	540	14.857	12.080	7.848	787	20.715	12.454	7.762	254	20.470	12.866	8.007	0	20.872	13.329	8.353	0	21.681
Transferi pojedincima	43.471	22.005	25.910	91.386	20.716	24.832	25.774	71.322	21.358	23.371	26.195	70.924	22.063	23.978	26.628	72.670	22.857	24.890	27.072	74.819
Transferi drugim nivoima vlasti	14.383	2.969	505	17.857	34.653	3.954	1.100	39.707	35.727	4.013	1.100	40.840	36.906	4.308	1.100	42.314	38.235	4.541	1.100	43.876
Ostali tekući transferi	18.351	15.833	3	34.187	17.020	18.498	58	35.576	17.548	17.860	58	35.465	18.127	18.573	58	36.758	18.779	19.625	58	38.462
Kapitalni grantovi	8.880	12.715	0	21.595	15.298	13.135	0	28.433	15.772	13.166	0	28.939	16.293	14.204	0	30.497	16.879	14.955	0	31.834
Otplate kamate	2.648	2.358	0	5.006	2.900	1.843	0	4.743	2.990	1.787	0	4.776	3.089	1.738	0	4.826	3.200	1.647	0	4.847
Nabavka stalnih sredstava	9.685	23.549	297	33.531	14.364	33.348	3.471	51.184	14.809	30.064	431	45.305	15.298	32.054	431	47.784	15.849	31.604	431	47.884
Otplata duga	19.434	1.051	0	20.485	21.000	1.507	0	22.507	21.000	3.792	0	24.792	12.000	3.892	0	15.892	10.000	3.902	0	13.902
Pozajmice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostalo	0	353	0	353	50	750	3.700	4.500	52	446	3.700	4.198	53	546	3.700	4.299	55	546	3.700	4.301
UKUPNO	362.859	151.760	211.154	725.773	401.057	181.621	230.728	813.406	412.839	178.483	232.507	823.828	416.769	185.805	234.790	837.364	429.341	190.497	237.260	857.098

Broj: 02-11-9363 /21

Datum, 01.07.2021. godine

Zenica

DOSTAVLJENO

1x Ministarstvo finansija,

1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,

1x a/a.

PREMIJER

Miroslav Bašić